

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Predništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 24. maja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 62.

Ing. Milan Šuklje:

Pravica in denar.

Nedavno sem bil na tem mestu povedal nekatere misli in podatke o ljubljanskih občinskih dokladah. Po analogu občinske uprave je sestavil odgovor na moje navedbe gospod finančno-pravni referent mestnega magistrata. Z njegovim odgovorom se moram danes baviti, dasi storim to prav nerad. Domnevam namreč, da je bilo tudi gospodu referentu težko pri srcu, ko je moral po službeni dolžnosti braniti storjene grde grehe. Pa mi ne preostane drugo, kajti bi se sicer lahko zgodilo, da le eden ali drugi verjame njegovim šibkim argumentom.

Obremenitev proračuna naše občine po osebnih izdatkih je znatno prevelika. Plače mestnih uslužbencev sicer nikakor niso previsoke, marveč so v prejšnjih letih strankarske skupine pritegnile preveč svojih pristašev v občinsko službo. Sami občinski četije priznavajo, da je mestnih uslužbencev dvakrat preveč. In vendar je dohodarstveni urad te dni zopet nastavljal celo vrsto novih ljudi, namesto da je prevzel potrebne uslužbenice iz drugih oddelkov magistratovega aparata. Po mojem mnenju pa je neobhodno potrebno, da občina nastavi uradnika, kateri naj pravilno čita veljavne zakone. Kajti to, kar se v tem pogledu sedaj greši, gre preko dopustne meje!

Po tem nekoliko pikrem uvodu naj se povrnem k odgovoru gospoda finančno-pravnega referenta, da si najprej malo ogledamo pravno stran njegovih ekspektoracij. On se pozivlja na določbo finančnega zakona iz leta 1927, po kateri odobrava proračun ljubljanske občine gospod minister financ, ter na »Navodila za sestavljanje itd. občinskih proračunov« iz istega leta, in sklepa iz obeh, da 1. ne eksistira več nikakoli pritožbena instanca in 2. da je občanom vzeta pravica do pritožbe zoper sklepe občinskega sveta o občinskih davčninah. Vse to pa je popolnoma pogrešeno. Določbe veljavnega zakona o občinskem redu za mesto Ljubljano niso bile nikdar in nikoli razveljavljene, le da je prešla nadzorna kompetenca, katera je bila prej dana deželni odboru in deželni vladi, na gospoda bana, in da se je še dodatno pridržalo odobranje celotnega proračuna ministru financ. To bi moralo biti vsakemu upravnemu juristu itak znano, vendar pa je ravno v preje omenjenih »Navodilih« iz leta 1927. rečeno, da naj »one občine, ki so po dosedanjih zakonih razgrinjale svoje proračunske predloge, da so mogli oni, ki niso bili z njimi zadovoljni, v določenem roku vložiti pritožbo — rekurz, razgrinjajo proračune še nadalje tako, kakor so jih doslej«. Tukaj ne sme motiti prvonavedeni izraz »proračunski predlogi«, ker se v tej uredbi tako označuje proračun vse dotlej, da ga ni pristojno oblastvo končno veljavno potrdilo.

V ravnostih »Navodilih« pa je tudi še posebej rečeno, da mora one občinske proračune, katerih odobritev je pridržana ministru financ, izbrpno pregledati oblastni odbor — sedaj g. ban — ter jih s svojim mnenjem in svojimi pripombami poslati ministru financ v končno odobritev. — Po sebi se pač razume, da predhodno gospod ban reši pritožbe, kateri so bili pravilno vloženi in katerih predmet spada v njegovo kompetenco. Ti predmeti pa so v zakonu izrecno navedeni.

Če je res občinska uprava že lanske leto poročala ministrstvu financ tako, kakor gospod referent citira, so se pač že takrat napačno citirale določbe zakonov in uredb. Ministrstvo financ pa ni nikdar usvojilo take argumentacije. Da, niti občinska uprava sama se z njo ne istoveti, kar jasno sledi iz dejstva, da je mestni magistrat na črni deski dne 30. marca 1930 nabil razglas št. 11.845 — ref. X. o sklepih občinskega sveta glede občinskih davščin, v katerem pravi dobesedno tako: »Po določbah § 62 občinskega reda se sklep občinskega sveta javno razglašajo z dostavkom, da je proti sklepu dopusten priziv na Ministrstvo za finance v 14-dnevem zapadnem roku, računši od dneva razglasitve. — Prizivi se vlagajo pri Mestnem magistratu.

V tem razglasu je le to pogrešeno, da je prizive (pritožbe) pravilno nasloviti na gospoda bana, in to ne po § 62 obč. reda, marveč po § 43 istega zakona.

Tako tedaj izgleda oni odgovor, kolikor se tiče njegovega pravnega obličja. Sedaj pa si pogledajmo še zadnjo stran, finančno plat. Ali se je res zgodila taka malomarnost, da se davčna uprava ni vprašala za pravilno davčno osnovo? In kako se more gospod finančno-pravni referent dne 20. maja t. l. sklicevati na podatke davčne uprave z dne 29. novembra 1929? Prijaznemu povabilu na »vpogled izvirnega pregleda v pisarni gospoda referenta med uradnimi urami« se ne bom odzval, ker nisem zgodovinar. Saj vendar za odmero občinskih dokladov v letu 1930 niso merodajni oni »izvirni podatki«, ki so svojčas služili za pripomoček provizorne kalkulacije, marveč je merodajna davčna osnova v samem letu 1930, in ta bo izgledala vse drugače!

Sedaj pa ena resna beseda: Predstavnik uglednih organizacij ljubljanskih trgovcev, obrtnikov in hišnih posestnikov se pripravljajo na pot v Beograd, da tam izposlušajo dovoljenje za diferenciranje dokladov, katero je sicer po pozitivnih zakonskih odredbah zabranjeno. Pri tem se bodo morali posluževati argumentov, kakoršni so bili prikazani v odgovoru, ki ga sedaj ogledujemo. Svetoval bi jim, da ne verujejo takim informatorjem, kateri hočejo mestne občane oropati njih zakonite pravice do pritožbe zoper sklepe občinskega sveta o davčninah in dokladah, katere se jim nalagajo. Naši ljudje so čudni: na eni strani zahtevajo, da naj nadzorna oblast krši veljavne zakone, na drugi strani pa mirno gledajo, kako se jim odrekajo najvažnejše, po zakonu zajamčene pravice!

Večkrat se mi je očitalo, da bodo enotne občinske doklade koristile samo enemu velikemu podjetju. Ta trditev je čisto napačna, kajti v istem razmerju bi bile po visoki dokladi na družbeni davek prizadete tudi druge delniške družbe, ki imajo svoj sedež v Ljubljani, tako Kranjska industrijska družba in Združene papirnice Vevče. V vse večji meri pa so prizadeta tista industrijska podjetja, ki imajo v ljubljanski občini poleg sedeža tudi svoj obrat, tako n. pr. Strojne tovarne in livarne d. d., Karl Polak d. d., Pivovarna »Union« d. d., Delniška in Blasnikova tiskarna in še druga. Mi si moramo biti na jasnem, ali hočemo res iz Ljubljane odpraviti vso industrijo ter potisniti naše mesto na nivo velike vasi. To pa menda ni namen občinske uprave, niti namen deputacije gospodarskih ljudi,

Stabilizacija dinarja.

A. A. List »Frankfurter Zeitung« v svoji številki od 18. t. m. prinaša informacijski članek pod naslovom »O stabilizaciji dinarja — gospodarske težkoče«, kjer se govori na prvem mestu o možnosti, da bo dinar stabiliziran na nižjem tečaju od današnjega, češ, da v sami vladi obstoja podvojeno mišljenje glede stabilizacije. Na drugem mestu govori o gospodarskih težkočah ter o neizplačanju državnih obvez. Povodom neosnovne in izmišljene vesti je poslal minister financ omenjenemu listu preko kraljevskega poslanca v Berlinu službeni popravek, ki se glasi:

Vest, da v sami vladi obstojajo različna mišljenja o relaciji, na kateri naj se izvrši zakonska stabilizacija dinarja, je netočna in brez osnove. Cela vlada stoji najodločnejše in neomajano na stališču, da bodi zakonska stabilizacija dinarja izvršena na bazi sedanjega stanja dinarja, ki se vzdržuje že nad 5 let. V ostalem je kr. vlada v tem zmislu dala dozdaj večkrat odločne izjave, tako v službenem komu-

nikeju, v katerem se objavlja rezultat dela sedanje vlade, prvič v juliju mesecu lanskega leta in drugič v januarju mesecu t. l. nazadnje v posebnem ekspoziciju ministra financ v zvezi s proračunom za leto 1930/31. Vse te objave so bile podane v taki obliki, da se ni moglo dvozmiselno tolmačiti pravih interesov kr. vlade. Dalje ne odgovarja resnici vest o neizplačevanju poedinih državnih obvez. Vse državne obveze iz prejšnjih let so izplačane, v kolikor pa obstojajo še obveze, izhajajo edino iz dejstva, da te obveze niso še definitivno likvidirane v administrativno-pravnem pogledu in pripravljene za izplačilo. Ponovno je treba naglasiti, da ni finančnega razloga za neizplačilo, ki bo takoj izvršeno, čim bodo dokončani potrebni administrativni posli. Dalje je treba v zvezi s tem naglasiti, da je dosedanje stanje financ ter stanje dolgov in terjatev znano vsem faktorjem v državi in v inozemstvu. To stanje je v vsakem pogledu povoljno.

Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih.

N. V. kralj je podpisal nov zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, ki prinaša nadaljne olajšave glede dosedanje obremenitve po neposrednih davkih.

Kraljevska vlada je že tekom lanskega leta, kmalu ko je stopil v veljavo novi zakon o neposrednih davkih, z zakonom z dne 28. marca 1929. uveljavila izvestne zakonske izpremembe, da olajša davčno obremenitev. Ob tej priliki so se zlasti dopolnili davki, ki so se dvigali do 17%, ublažili in znižali na 12%.

Da bi se preprečil nepovoljni vpliv dopolnilnega davka na gospodarstva s številnejšimi člani skupnega domačega gospodarstva, je kraljevska vlada z zakonom z dne 14. junija 1929 priznala za taka gospodarstva glede dopolnilnega davka gotove ugodnosti. Uveljavile so se tudi druge olajšave in znižanja davka.

Sedaj ko je poteklo prvo leto, odkar se porablja zakon o neposrednih davkih in je znan njegov vpliv na interese narodnega gospodarstva, more kraljevska vlada uveljaviti še nadaljne olajšave tam, kjer je potrebno. Da bi se v krizi cen za poljedelske pridelke pomaglo kmetiskemu prebivalstvu, se je z novim zakonom z veljavo izza dne 1. januarja t. l. dopolnili davek še nadalje olajšal. Olajšava se giblje med 5 in 45%.

Pri odmeri zgradarine za one po-

ljedske zgradbe, ki so po zakonu zavezane zgradarini, niso davčne uprave povsod enako postopale in so obremenjevale take objekte v nekaterih krajih s takimi dajatvami, kakoršnih ti objekti ne prenesejo. Da bi se v tem pogledu dosegla enakomernost, so v novem zakonu predvidene izpremembe, ki naj dosežejo ne le enakomerno odmero davka in znatno olajšanje davčne obremenitve. Poleg tega ti davčni zavezanci ne bodo dolžni vlagati prijav.

Da bi se povzdignil interes za pitanje živine in svinj in gojenje rib, kakor sploh interes za intenzivnejše izkoriščanje poljedelskih in živalskih proizvodov, preučen je ta pridobitni posel iz prve skupine pridobitnih podjetij, obremenjenih s 16% v drugo skupino, drugo (obrtniško) podskupino, s čemur je davčno breme olajšano za 40%.

Z ozirom na osebe, pa tudi na način in pogoje, pod katerimi poslujejo maloprodajalci monopolskih predmetov, so določene davčne obremenitve tudi za nje.

Ostale izpremembe imajo do cela deklarativni značaj ali pa so samo administrativne narave.

Čim izide ta z vladnim komunikacijem naznanjeni davčni zakon, bomo o njem, v kolikor se bo nanašal na interese trgovine in obrtnosti, obširnejše poročali.

Vabila k otvoritvi X. mednarodnega jubilejnega vzorčnega velesejma v Ljubljani so razposlana. Če komu vabilo pomotoma ne bi bilo dostavljeno, naproša velesejemska uprava, da se reklamira v velesejemski pisarni.

TOVARNE ZA KONSERVIRANJE SADJA IN RIB V JUŽNI SRBIJI.

Skupina interesentov iz Leskovca, Bitolja, Skoplja in Ohrida je sklenila zgraditi v Ohridu tovarno za konserviranje sadja. Obenem se bodo obrnili na pristojne državne oblasti s prošnjo za zgradbo tovarne za konserviranje rib v Ohridu. V okraju Prespa bodo ustanovili zadrugo za predelovanje in konserviranje sadja, zlasti jabolk in hrušk.

katera se pripravlja na prošno pot v državno prestolico. In najbrže se gospodje ne zavedajo, kako nevaren bi bil ljubljanski prejudic za podeželske občine, v katerih so trgovci in obrtniki povsod v šibki manjšini!

Davčni vijak je pričel delovati z neizprosno resnostjo in davčni predpisi za letos lahko postanejo vse občutnejši nego so bili lani. Na te predpise se bo udarila 40% banovinska doklada in vsekakor prevelika občinska doklada. Mar ni bila pravilna moja zahteva, da naj občinski svet zniža enotno občinsko doklado k direktnim davkom od 60% na 40%? Ali res moramo ljubljanski občani na blatno cesto, ki vodi preko pogaženih postav v pravno nesigurnost in v gospodarsko mizerijo?

Trgovina med Jugoslavijo in Grčijo.

Grško narodnogospodarsko ministristvo priobča pravkar podatke o zunanji trgovini Grčije v prvih dveh letošnjih mesecih. V teh dveh mesecih je prodala Jugoslavija v Grčijo za 101.1 mil. drahem blaga, to je za ca 9 milijonov več kot lani v istem času. Glavne postavke so produkti živilarstva in ribarstva, poljedelski in gozdni produkti, sladkor in mineralije. Kupila je pa Jugoslavija iz Grčije samo za 2.860.000 drahem blaga, pri čemer sta glavni postavki predmeti vrtnarske kulture in kolonialno blago. Ves izvoz Grčije v imenovanih dveh mesecih je znašal 1163 milijonov drahem, ves uvoz pa 1772 milijonov. Vidimo, da je bila trgovska bilanca Grčije zelo pasivna in da trgovski sitki med obema državama niso bogve kako razviti. Specielno na mesec februar odpade izvoz Grčije v Jugoslavijo v znesku 1 milijona 600.000 drahem, pri čemer so zopet v prvi vrsti predmeti vrtnarske kulture in kolonialno blago. Izvoz Jugoslavije v Grčijo je znašal v februarju 40.560.000 drahem; vrsta glavnih izvoznih predmetov je ista kot smo jo prej navedli. Ves februarjski izvoz Grčije je dal 434.8 milijonov drahem, ves uvoz pa še enkrat toliko. Vse to po grških virih. Vsekakor je pa razvidno, da je trgovska bilanca Jugoslavije napram Grčiji visoko aktivna.

KNJIGOVODSKI TEČAJ ZA TRGOVCE IN TRGOVSKE POMOČNIKE V MARIBORU.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi v Mariboru v mesecu juniju knjigovodstveni tečaj za trgovce in trgovske pomočnike predvsem mariborskega okoliša. Tečaj se vrši po tri dni v tednu (od 14. do 17. ure). Pristojbina za trgovce po Din 50, za pomočnike po 25 Din. Prijave je poslati neposredno Zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani najkasneje do 24. maja 1930. Podrobnejše podatke in obvestilo o pričetku pouka dobe prijavitelci pismeno.

KNJIGOVODSKI TEČAJ ZA OBRATNIKE V KAPLJI PRI VRANSKEM.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi v mesecu juniju v Kaplji pri Vranskem knjigovodski tečaj za obrtnike in pomočnike. Pouk se bo vršil ob nedeljah (pričetek 1. junija) dopoldne od 9. do 13. ure ter na 1 dan med tednom od 14. do 17. ure. Pozivamo obrtnike in pomočnike tega okoliša, ki bi želeli obiskovati tečaj, da se nemudoma s polnim naslovom prijavijo neposredno Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani ter obenem pošljejo pristojbino, ki znaša za mojstre 50 Din, za pomočnike 25 Din. Prijave je poslati najkasneje do 26. maja 1930. Prijavitelci dobe podrobnejša pojasnila pismeno.

TRG JAJEC.

Ekspozitna zadruga jajec v St. Juriju ob Južni železnici poroča: Nemčija in Švica sta še nadalje trdni; tudi v Italiji cene rastejo, a jugoslovansko blago v Italiji še ni doseglo paritete z Nemčijo in Švico. Zato gre jugoslovanski eksport izključno v Nemčijo in Švico. Trdna tendenca je posledica pojemajoče produkcije in hladilnega vlaganja. Brž ko bo hladilna potreba krita, bodo cene padle. Nakupna cena je ca 0.825 Din.

NAKUP SVILENIH KOKONOV.

Poljedelsko ministristvo je odredilo znižanje prevzemnih cen svilenih kokonov leta 1930. Povod za to je dalo močno padanje svetovnotržišnih cen. Ob enem je bilo odrejeno, da velja vsak pridelovalec za zadrugarja. Če bodo cene narasle in če bo dobiček prekoračil delo, bo tega dobička deležen vsak producent.

NAROČILA LOKOMOTIV.

Prometno ministristvo je naročilo v Nemčiji dvajset velikih lokomotiv za brzovlake in sicer po ozkotirne železnice. Porabili jih bodo na progah Beograd—Dubrovnik in Brod—Sarajevo. V bližnjih dneh pričakujejo tudi spalnih vagonov, ki bodo dani na razpolago direktni v Sarajevu za brzovlake na ozkotirnih progah. Vsa naročila grede na reparacijski račun.

Svetovni konzum lesa.

Naravno, da je nemogoče podati čisto natančne številke o svetovnem konsumu lesa. Dr. F. Mandel, ki se je spraval na to težavno nalogo je po dolgem delu ugotovil, da se letno konsumira približno 1.600 milijonov m³ lesa.

Na drugi strani je pa izračunal, da znaša letni prirastek gozdov 1.100 milijonov m³. Iz tega vidimo, da znaša deficit 500 milijonov m³, ki ga seveda krijejo posekani gozdovi. Evropa, ki ima samo 10% svetovne površine na gozdovih, dobavlja letno 600 milijonov m³; to je zahvaliti dejstvu, da so v Evropi gozdovi najbolj racionalno eksploatirani in tudi — čeprav nezadostno — zaščiteni. Prirastek gozdov v Evropi pa je skoro enak konsumu.

V Združenih državah se konsumira 680 milijonov m³ na leto, med tem ko prirastek ne doseže več kot 120 milijonov m³. Če bodo v Združenih državah še nadalje tako sekali gozdove, ne da bi se brigali za njih obnove, bodo vsi gozdovi tekom 40 let izčrpani.

Rusija pa nasprotno poseduje velike rezerve mehkega lesa. Če bi ob-

stojala dobra organizacija, se računa, da bi mogla prodati evropska Rusija 60 milijonov m³ in Sibirija 100 milijonov m³, toda sedanji izvoz čeravno ga boljše viki z vsemi sredstvi pospešujejo, še niti z daleka ne dosega gori navedenih števil. Tropični gozdovi posedujejo tudi velike rezerve, toda dosedaj ni bilo mogoče niti približno ugotoviti njihovo važnost za svetovni trg.

Združene države, Velika Britanija, Nemčija, Francija, Italija in Belgija so najvažnejši odjemalci za les, ker te države same absorbirajo dve tretjini svetovne produkcije lesa. Njihove potrebe pa letno porastejo za 1½%, če bo ta potreba v isti meri v bodoče naraščala, bo znašal konsum čez 50 let število 3.000 milijonov m³. V istem času (če predpostavljamo, da bodo gozdovi Rusije in Sibirije racionalno eksploatirani) bo prirastek pokrtil komaj eno tretjino potrebe. Če predpostavimo še, da bo tudi eksploatacija tropičnih gozdov racionalna, potem bo vkljub temu letni prirastek pokrtil komaj 40 do 50% svetovnega konsumu.

Položaj industrije na češkoslovaškem.

Zveza češkoslovaških industrijev je imela te dni v Pragi zborovanje, ki je jasno pokazalo težak položaj češkoslovaške industrije. Zbor se je bavil z raznimi prometnimi vprašanji, racionalizacijo v upravi, z obrestno mero, s pospeševanjem izvoza in z raznimi vprašanji, ki naj omogočijo ravnesje v narodnem gospodarstvu in harmonijo predstavnikov vseh gospodarskih panog v perečih gospodarskih vprašanjih. Pozornost je vzbudila posebno ugotovitev, da je industrija pripravljena na vse koncesije, ki so potrebne, da se olajša in omogoči izenačenje posameznih gospodarskih komponent.

Na zborovanju je bil za predsednika Zveze na novo izvoljen dosednji poslevodeči podpredsednik gosp. dr. Jaroslav Preiss, ki je v svojem nastopnem nagovoru zavzel stališče glede aktualnih gospodarskih vprašanj.

Uvodoma je omenjal, da je položaj za industrijo v letošnjem letu jako težak. Stremljenje po carinskem premirju je imelo za posledico, da je cela vrsta držav povišala carine, da si tako ustvari ugoden položaj za carinsko premirje. Povišanje carine je imelo za posledico, da se v veliki me-

ri hoče doseči omejitev uvoza. Zbog tega je češkoslovaški izvoz v nasledstvene države jako padel in je vedno bolj navezan na oddaljenejša tržišča. V inozemstvu, posebno v Ameriki, Angliji in Nemčiji stremijo zbog tega za vedno večjo racionalizacijo in pospeševanje izvoza, kar vpliva tudi na češkoslovaški izvoz, ki stopa s temi državami na svetovnih tržiščih v konkurenco. Sedanji težki položaj naše industrije ni toliko povzročila zmanjšana kupna moč doma, kolikor vedno neugodnejši položaj v inozemstvu. Da se češkoslovaški izvoz pospeši, bo treba olajšati produkcijo, ki sedaj večkrat trpi pod pezo visokih javnih in socialnih dajatev. Ako motrimo sedanji položaj, moramo priznati, da so posamezne države v polni gospodarski oborožitvi v vsakem oziru. Položaj je v resnici težak in ne vemo, če se ne bo še poslabšal. Ako bomo razumeli vstvariti ugodne predpogoje za našo industrijo, bomo mogli še marsikaj rešiti. Brez ovinkov moramo priznati, da je situacija resno kritična. Da krizo premagamo, bomo v doglednem času potrebovali veliko denarja, gotovo več nego si moremo danes misliti.

Ljubljanski jubilejni velesejem

Največja razstava poljedelskih strojev in orodja. Letošnja razstava strojev ob priliki ljubljanskega velesejma od 29. maja do 9. junija bo dosedanje še znatno prekosila. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dragega in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali približno 2000 m² razstavnega prostora, v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije, Ogrske, Francije, Amerike, Švedske, Danske. Poljedelske stroje razstavi 12 tvrdk, poljedelsko orodje 16 tvrdk, male bencinske motorje za pogon strojev 3 tvrdke, stroje za mlekarstvo 4 tvrdke. Vsak imetnik velesejske legitimacije, ki stane Din 30.—, ima pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalcih ali direktno pri velesejskem uradu v Ljubljani. Dopisnica zadostuje. Zamorete pa kupiti tudi navadno vstopnico za enkratni vstop po Din 10.—. Kmetovalce opozarjamo, da bodo razstavljeni na velesejmu najrazličnejši predmeti. Naj omenimo samo še zvonove, gasilno orodje, jermenske izdelke, verige, različne vozove, bicikle, obleke, čevlje, sirarske izdelke, plemensko perutnino, domače zajce itd.

Lepo nagrade obiskovalcem letošnjega ljubljanskega velesejma. Požarno zavarovanje Ljubljanskega velesejma vodi letos banka »Slavija« v Ljubljani. Pri tej priliki želi banka »Slavija« obrniti pozornost obiskovalcev jubilejnega velesejma na zavarovalno stroko še na poseben način in se je odločila, da da velesejski upravi na razpolago in

razdelitev med obiskovalce tri police z zavarovanjem proti neugodam in eno polico z življenjskim zavarovanjem za Din 10.000. S policami za nezgode se banka »Slavija« zavezuje za dobo enega leta, da izplača v slučaju smrtne nezgode znesek Din 25.000, ako pa bi imela nezgoda za posledico trajno invalidnost, izplača Din 50.000 oziroma odstotkov invalidnosti sorazmeren del. Z življenjsko polico pa se banka »Slavija« zavezuje, da izplača na vsak način po preteku 20 let Din 10.000, ako pa dotičnik preje umre, izplača se ta znesek takoj po smrti upravičencu police. Vsa ta izplačila se izvrše v skladu s predpisi in pogoji banke »Slavije«. Življenska polica je brezplačna, banka »Slavija« ne bo zahtevala premij ves čas, dokler traja zavarovanje, glavnica Din 10.000 pa se bo kljub temu izplačala takoj, kakor hitro izteče polica. Tudi nezgodne police so za onega, ki jih prejme, brezplačne. Razdelitev police se bo izvršila tako, da prejmeta dve police za nezgode onadva obiskovalca velesejma, ki kupita tako običajno velesejsko vstopnico za 10 dinarjev ki jo je prej banka »Slavija« opremila z nakazilom za dvig teh polic. Ena teh vstopnic pride v promet dne 1. junija, druga pa dne 5. junija 1930. Življenska polica za Din 10.000 se izda dne 8. junija t. j. predzadnji dan letošnjega jubilejnega velesejma na isti način, kakor zgornji dve nezgodni polici. Tretjo polico za nezgode pa prejme lastnik velesejske legitimacije, ki bo izžrebana zadnji dan velesejma iz kuponov, ki ostanejo pri velesejskem uradu ob potrdilu legitimacij. Oglejte si dobro vašo vstopnico dne 1., 5. in 8. junija. Morda ste srečni dobitnik!

Po svetu

Zračno zvezo Tirana—Skoplje si v Albaniji zelo želi; aeroklub v Beogradu pa ni dobil o tem še nobenega vprašanja.

Sledeče nove železniške proge v Jugoslaviji bodo otvorene meseca junija: Kraljevo—Mataruga, Pločnik—Kuršumliza, Bitolj—Prilep.

V banovini Vrbaski (Banjaluka) se bodo izvršile velike investicije; med drugim bo na novo zgrajenih 120 šol, od katerih bo 25 poljedelskih in strokovnih šol.

Pogajanja med Turčijo in švedskim koncernom glede posojila 20 milijonov dolarjev, so zaključena in bo dogovor te dni podpisan. Švedski koncern dobi vžigalični monopol v Turčiji za dobo 25 let.

Položaj železne industrije se je skoraj v vseh deželah železne produkcije poslabšal.

Rusija kupuje zopet kubanski sladkor, in sicer govorijo sedaj o 200.000 tonah; zadnjič jih je bilo 70.000.

Baker ne more vztrajati pri rastoči tendenci, cena v Ameriki mu je 12.50 dol. cents, v Evropi 12.80, kar pomeni za ameriško industrijo seveda velik plus.

Cink nadaljuje padajočo tendenco in je dospel v Londonu na 16 funtov, kar je najnižji tečaj po letu 1901.

Mednarodna zveza za sladkorno statistiko javlja, da je s sladkorno peso obdelana površina v Evropi letos za 11.290 ha ali 0.83% manjša kot je bila lani, ko je znašala 1.359.000 ha. Jugoslovanski areal je bil lani 61.228 ha, letos 51.500 ha, je padel torej za 15.89%.

Švedska družba Ericson (telefon etc.), ki se zanima tudi za Jugoslavijo, bo dvignila delniško glavnico od 60 na 100 milijonov šv. kron.

Kitajska je prepovedala uvoz srebra in izvoz zlata.

Egipet hoče naročiti za 13.000 ton tračnice na Japonskem; to se nekam čudno sliši, a je znamenje vedno bolj naraščajočega razvoja japonskih tovarn, kar je razumljivo spričo politike Mednarodnega kartela glede cen.

Mednarodna komisija demantne industrije je naročila posameznim organizacijam, naj prenehajo z omejitvijo produkcije in naj čez štiri tedne položaj na novo proučijo.

Obtok bankovcev v Avstriji je v zadnjem izkazu Narodne banke naveden z 874 milijoni šilingov; kritje se je dvignilo na 78.4%.

Češkoslovaška Narodna banka je znižala obrestno mero od 5 na 4½%. Petodstotna obrestna mera je nespremenjena obstojala skoz tri leta.

Mednarodna agrarna konferenca se bo vršila od 18. do 28. avgusta v New Yorku. Pričakujejo številne udeležbe iz raznih držav sveta.

O zavarovanju rudarjev se bo posvetovala posebna komisija v ministristvu za šume in rude.

Turčija hoče jugoslovansko milo; turški konzulat v Beogradu poroča, da vlada v Turčiji živahno povpraševanje po jugoslovanskih industrijskih predmetih; zlasti veliko je zanimanje za naše luksuzno milo.

A. Belmont in sorodniki (New York), ki so se doslej za finančne razmere v U.S.A. le bolj malo zanimali, bodo odselej zelo aktivno posegli v ameriško bankarstvo in na ameriški denarni trg in bodo ustanovili bančno delniško družbo z obratno glavnico 1000 milijonov dolarjev.

Francoska tranša delnic Banke za mednarodna plačila je dobila podpisov za 158krat večjo vsoto kot se je glasil njen znesek.

Cena kavčuka v Londonu je padla na rekordno globino. Vzrok je veliko naraščanje angleških zalog, ki so narasle od lanskega do letošnjega maja od 27 tisoč na več kot 100.000 ton, od Novega leta do sedaj za pa 30%. Uvedla se je velika propaganda za omejitev produkcije.

Škodove delnice na borzi v Parizu so prišle prvič v promet 23. t. m.

Število brezposelnih v Angliji je naraslo na 1.740.000, kar je za 635.000 več kot lani ob istem času.

Trajen vir dohodkov

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Ležnik,
Maribor, Cankarjeva 26

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno-pravnega referata
upravnega sodišča.

(Zbral referent finančno-pravnega se-
nata g. dr. Ludvik Brence, sodnik
upravnega sodišča v Celju.)

(Nadaljevanje.)

38.

Odbitki pri rentnini. (Čl. 68. odst.
4. točka 2.) Amortizacija investicije v
najete gostilniške lokale, se ne more
odbiti od rentnini zavezane odškod-
nine za v podzakup oddano gostilno,
ker se investicije niso izvršile radi
prejemkov iz podzakup v davčnem
letu, nego v svrhu ustanovitve donos-
nega vira samega, in slednjič, ker ni
potrebne davčnopravne vezi med te-
mi izdatki in davčnim objektom.
Davčni objekt namreč ni donos iz lo-
kalov, nego iz odstopljenih najem-
ninskih pravic. Odbitni so torej le
stroški za ukoriščanje teh pravic, t.
j. najemnina za gostilniške lokale.
(F 121/29.)

39.

Pogoji za članstvo v davčnem od-
boru. Čl. 113 zak. (zadnji odst.) in
pravilnik k temu čl. (točka 8. odst. 4).
Ni treba, da so po občinskem odboru
izvoljeni člani davčnega odbora za-
vezani pridobnini, nego zadostuje, da
so sploh zavezani davku po zak. o
neposrednih davkih. Za to govori:
1. splošni značaj davčnega odbora, ki
ne zastopa direktno interesov davko-
plačevalcev sploh ali kakšne posebne
kategorije davkoplačevalcev. 2. Orga-
nizacija davčnega odbora, ker voli 3
člane po drugih vidikih sestavljeni
občinski odbor in ne davkoplačevalci
sami. 3. delokrog davčnega odbora,
ki ne obsega samo pridobnine, nego
tudi zgradarino, rentnino in poslovni
davek. 4. Razvrstitve določil o davč-
nem odboru v splošnem delu B zaka-
na in ne v specialnem delu v po-
glavju o pridobnini. (F 74/29—7.)

40.

Dopustnost pritožbe zoper odlok po
4. odst. pravil. k čl. 114 zak. pravilnik
k čl. 114 zak. (4. odst.). Pritožba zo-
per izključitev kakke osebe od članstva
v davčnem odboru, ki jo je sklenila
davčna uprava, je dopustna, ker vse-
bujeta zakon o neposred. davkih v
čl. 133 in pravilnik k čl. 114 zak. v
4. odstavku zadosten naslov za vlag-
janje administrativnih in upravnop-
sodnih ugovorov. Sicer pa velja su-
pletorično določilo čl. 18 upravnosod-
nega zakona. (F 74/29—7.)

41.

Legitimacija za pritožbo zoper
sklepe davčnih oblastev po 4. odst.
pravilnika k čl. 114 zak. Čl. 113 zak.
(zad. odst.) in prav. k čl. 114 zak.
(4. odstavek). Občina, čije odbor je
izvolil 3 člane in njih namestnike v
davčni odbor, je legitimirana za ad-
min. pritožbo in upravnosodno tožbo
zoper odlok davčnega oblastva, s ka-
terim je le-to odreklo izvoljenim ose-
bam kvalifikacijo za člane davčnega
odbora. (F 74/29—7.)

42.

Legitimacija za pritožbo zoper
sklepe davčnih oblastev po 4. odstav-
ku pravilnika k čl. 114 zakona. Čl.
113 (zad. odst.) in prav. k čl. 114 za-
kona (4. odst.) Davčni zavezanec, či-
gar izvolitvi v davčni odbor po ob-
činskem odboru se je davčno oblastvo
protivilo, ni legitimiran za pritožbo
zoper dotični sklep davčnega obla-
stva, ker nima pravice do izvolitve.
Članstvo v davčnem odboru je le eno-
stranska dolžnost, ki se davčnemu za-
vezancu naprti tudi proti njegovi vo-
lji in s katerim je kvečjemu zvezana
pravica do udejstvovanja v davčnem
odboru v slučaju pravnomočnosti iz-
volitve, ki je podana, ako se davčno
oblastvo izvolitvi ni protivilo. Pač pa

Otvoritev novih telefonskih relacij z Nemčijo.

Po odloku ministrstva za gradbe št.
21.102 od 22. aprila t. l. so od 1. maja
t. l. naprej otvorene sledeče telefonske
relacije z nemškimi centralami:

Bled—Regensburg. Pristojbina za na-
vadno govorilno enoto je 6'45 zl. fr. ali
70'95 Din.

Bled—Augsburg, München, Nürnberg
in Fürth in Bayern. Pristojbina za na-
vadno enoto za vse kraje 7'05 zl. fr. ali
77'50 Din.

Bled—Dresden in Leipzig. Pristojbina
za oba kraja 7'65 zl. fr. ali 84'15 Din.

Bled—Breslau in Stuttgart. Pristojbi-
na za oba kraja 8'25 zl. fr. ali 90'75 Din.

Ljubljana—Regensburg. Pristojbina za
navadno govorilno enoto 6'45 zl. fr. ali
70'95 Din.

Ljubljana—Augsburg, Nürnberg in
Fürth in Bayern. Pristojbina za vse tri
kraje 7'05 zl. fr. ali 77'55 Din.

Ljubljana—Dresden 7'65 zl. fr. ali
84'15 Din.

Ljubljana—Frankfurt am Mein in
Stuttgart. Pristojbina za oba kraja 8'25
zl. fr. ali 90'75 Din.

Ljubljana—Bremen in Stettin. Pristoj-
bina za oba kraja 9'45 zl. fr. ali 103'95
dinarjev.

Maribor—Regensburg. Pristojbina za
navadno govorilno enoto 5'85 zl. fr. ali
64'35 Din.

Maribor—Nürnberg in Fürth in Ba-
yern. Pristojbina za oba kraja 6'45 zla-
tih frankov ali 70'95 Din.

Maribor—Dresden 7'05 zl. fr. ali 77'55
dinarjev.

Maribor—Frankfurt am Mein, Karls-
ruhe, Mannheim, Pforzheim in Stuttgart.
Pristojbina za vse kraje 7'65 zl. fr. ali
84'15 Din.

Maribor—Wiesbaden 8'25 zl. fr. ali
90'75 Din.

Maribor—Bremen, Essen an der Ruhr
in Stettin. Pristojbina za vse kraje 8'85
zl. fr. ali 97'35 Din.

Meža—Berlin. Pristojbina za navadno
govorilno enoto 8'25 zl. fr. ali 90'75 Din.

Sevnica—Regensburg. Pristojbina za
navadno govorilno enoto 5'85 zl. fr. ali
64'35 Din.

Sevnica—München, Nürnberg in Fürth
in Bayern. Pristojbina za vse tri kraje
6'45 zl. fr. ali 70'95 Din.

Sevnica—Frankfurt am Main 7'65 zl.
fr. ali 84'15 Din.

Sevnica—Berlin 8'25 zl. fr. ali 90'75
dinarjev.

Sevnica—Hamburg 8'85 zl. fr. ali 97'35
dinarjev.

Zalec—Regensburg. Pristojbina za
navadno govorilno enoto je 5'85 zl. fr.
ali 64'35 Din.

Zalec—München, Nürnberg in Fürth
in Bayern. Pristojbina za vse tri kraje
6'45 zl. fr. ali 70'95 Din.

Zalec—Frankfurt am Main 7'65 zl. fr.
ali 84'15 Din.

Zalec—Berlin 8'25 zl. fr. ali 90'75 di-
ninarjev.

Vsi pogovori se morajo vršiti preko
Avstrije.

ima izvoljenec pravico zahtevati, da
se njegova izvolitev razveljavi, ako
niso podani zakoniti pogoji za izvo-
litev. (F 75/29—5.)

43.

Pogoj za izrek kazni po Čl. 137. Za-
vezanost rentnini v prejšnjem davč-
nem letu ni pogoj za predpis kazni
po čl. 137. Rentnina se namreč od-
merja vsako leto, vsled česar pomeni
odmera za vsako leto samostojno od-
ločbo o davčni zavezaniosti, ki pa za
naslednja davčna leta nima učinka
pravnomočno odločene stvari. Zato
se tudi pozivi za vlaganje davčnih
prijav obračajo na vse, katerim se bo
po vsej priliki v davčnem letu, na
katero se nanaša poziv, rentnina od-
merila. (F 140/29.)

(Nadaljevanje sledi.)

nudi prodaja

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Ljubljanska borza

Tečaj 23. maja 1930.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22 78
Berlin 1 M	13'5025	13'5325
Bruselj 1 belga	—	7'9069
Budimpešta 1 pengő	—	9'8987
Curich 100 fr.	1094'40	1097'40
Dunaj 1 šiling	7'9708	8'0008
London 1 funt	—	275'33
Newyork 1 dolar	56'43	56'63
Paris 100 fr.	—	222'16
Praga 100 kron	167'50	168'30
Trst 100 lir	—	296'94

POVPRAŠEVANJA:

Zaboji za dateljne (ca. 100.000 komadov).
Tozadevni zaboji so sestavljeni kot sledi:
2 glavi vsaka iz 1 komada: em 32×17×18
mm; 2 stranici vsaka iz 1 komada: em
66×17×12 mm, iz smreke ali jelke; 1 dno
(dvodelno) vsako: em 66×17×12 mm, 1 po-
krov (dvodelen) vsak: em 66×17×12 mm.
iz bora naj bo vsaj dno ali pokrov. — Do-
bavitelj ima vsekakor možnost pošiljati dno
in pokrov, ki kakor znano obstojita iz dveh
delov kot sledi: Pokrov: iz 1 komada od
17 cm in 1 komada od 17 cm = 34 cm šir.;
1 komada od 16 cm in 1 komada od 18 cm
= 34 cm šir.; iz 1 komada od 15 cm in 1
komada od 19 cm = 34 cm šir.; iz 1 komada
od 14 cm in 1 komada od 20 cm = 34 cm šir.;
iz 1 komada od 13 cm in 1 komada od 21 cm
= 34 cm širine. Dno: iz 1 komada od 17 cm
in 1 komada od 17 cm = 34 cm šir.; iz 2
komadov od 13 cm in 1 komada od 8 cm
= 34 cm šir.; iz 2 komadov od 12 cm in 1
komada od 10 cm = 34 cm šir.; iz 2 koma-
dov od 11 cm in 1 komada od 12 cm = 34
cm šir.; iz 2 komadov od 10 cm in 1 komada
od 14 cm = 34 cm širine. Vezava: Vsi deli
zabojev morajo biti brezpogojno vezani z
dobro železno lžico (deb. 2,5 mm), odnosno
s pločevinastim železnim trakom, in sicer
pokrovi, dna, stranice vsako posebej. Teža:
Teža kompletnega zaboja ne sme presegati
5'25 kg, ne sme pa tudi biti pod 5 kg. Za-
boji morajo biti vsled tega deloma iz bora,
deloma iz smreke, jelke, tako da so solid-
nejši in brez nevarnosti prenašajo odgovar-
jajočo težo. Vsi zaboji deli morajo biti na
eni strani strugani.

Hrastovi boules, suhi, kakor tudi plohi,
suhi najmanj 1 leto, I. vrste, ca. 20 m³.
Cena franko vagon meja ali Sušak prista-
nišče.

Jelove ali smrekove antene, ca. 300 ko-
madov, obeljene, ravne, zdrave, od 8 do 12
m dolžine, s premerom v vrhu 5—6 cm in
s premerom spodaj 15—17 cm. — Cenjene
ponudbe z najkrajšim rokom dobave z na-
vedbo cene franko vagon meja Postojna
tranzit.

Bordonali: 40 komadov od 10 m dolžine,
debeline 27/29 cm naprej; 70 komadov od
6 m dolžine, debeline 24/29 cm naprej. —
Cena naj se glasi franko vagon meja Po-
stojna.

Bukovi hladi: 3 vagone bukovih lepih
hlodov, od 2 m dolžine naprej, od 30 cm
srednjega premera naprej. — Cena franko
vagon nakladalna postaja ali franko meja
Postojna tranzit.

Borovi plohi: 50 m³ od 16 cm debeline,
dolžina 6'30 m, od 16 do 20 cm širine, para-
lelni, rezani na živ rob, dobava v 1 mesecu,
cena franko vagon nakladalna postaja.

PONUDBE:

2 vagona neparjene in nežamane buko-
vine, 33 in 38 mm, I., II., III., dolžina od
2'25 do 5 m ter 2 vagona smrekovih desk
25 in 30 mm, I., II., konično žagane, blago
je zdravo in suho, dobava takojšnja. — Cena
franko meja Postojna.

Trami: 11/11 cm deb. 150/4, 150/5, 50/6;
11/13 cm debeline, 100/4, 100/5, 100/6 50/7;
30/8; 13/16 cm debeline, 50/4, 100/5, 100/6,
100/7, 100/8, 30/9, 30/10; blago je suho in
lepo tesano. — Cena franko vagon nakladal-
na postaja.

Bukovi plohi: dolžina 2'30 m: 12 m³ de-
beline 33, 50, 70 in 80 m, ožamano, I., II.
vrste; ca. 15 m³ debeline 50 in 60 m, oža-
mano, I., II., III., monte; ca. 30 m³ debeline
33, 50, 70 in 80 mm, nežamano, I., II., III.,
blago je suho in lepo obdelano. — Cena
franko vagon nakladalna postaja.

Hrastova drva z odpadki, od 0'50 m do
1'20 m dolžine, suha, blaga jeca. 5 vagonov,
dobava promptna. Cena franko vagon meja
Postojna.

Bukova drva ca. 200 vagonov, cena franko
vagona meja Postojna, Podbrdo ali Kranj-
skagora.

Več vagonov bukovega oglja.

500 m³ jelkovih desk v dimenzijah 12, 18,
28, 38, 48 m/m, 4 m dolžine, madrijeri 4 in
5 m dolžine, morali 38/78, 78/78 m/m 4 m
dolžine, vse blago je v kvaliteti I., II., III.
in IV.

50 m³ 50 mm desk, smreka, od 16 do 35
cm, 4 m dolžine; 50 m³ 50 mm desk, borove,
od 16 do 35 cm, 4 m dolžine; 50 m³ 48 mm
desk, smreka, od 16 do 35 cm, 5 m dolžine,

z 20% jelke; 25 m³ 33 mm desk, smreka, od
20 do 35 cm, 5 m dolžine, z 20% jelke; 75 m³
25 mm desk, smreka, od 12 do 35 cm, 4 m
dolžine, s 15% jelke; 50 m³ 25 mm desk,
smreka, od 14 do 35 cm, 5 m dolžine, z
20% jelke; 50 m³ 50/80, 50/50, bor, 4 m dol-
žine; 50 m³ 50/75, 50/50, smreka, 4 m; 50 m³
75/75, 75/80, 80/80, 80/100, 100/100 mm, 4 m
dolžine, 20% jelke; 50 m³ 25/45, 25/50, 30/50,
30/60 mm, 4 in 5 m dolžine, 20% jelke; 25 m³
kratkih letov, od 1 do 3 m dolžine vsake di-
menzije. Cene fco vagon nakladalna postaja.

Trami: 3/3" 13/4, 6/5, 1/6, 3/7; 3/4" 5/4,
3/5, 1/6, 4/7; 4/4" 24/4, 20/5, 16/6, 4/7, 2/8,
1/10; 4/5" 22/4, 28/5, 18/6, 17/7, 9/8, 7/9, 3/10;
5/6" 8/4, 28/5, 15/6, 13/7, 9/8, 2/9, 1/10; 6/7
3/4, 6/5, 4/6, 10/7, 13/8, 8/9, 7/10, 11/11, 3/12,
1/14; 7/8" 3/7, 1/8, 4/9, 12/10, 2/11; 8/9" 2/8,
1/10, 1/11, 1/12, 3/13, 1/14 m, ca. 48 m³ vseh
skupaj. — Cena franko vagon nakladalna
postaja.

Hrastovi hlodi, od 30 cm srednjega preme-
ra naprej, z nekaj izpod 30 cm, dolžina od
2'50 m naprej, 70 do 75% I., II., odnosno
25 do 30% III., cena franko vagon nakla-
dalna postaja. Večina tega blaga je široka
od 40 do 80 cm.

Trami: 11×11 cm: 4 m 150 kom., 5 m
150 kom., 6 m 50 komadov; 11×13 cm:
4 m 100 kom., 5 m 100 komadov, 6 m 100
komadov, 7 m 50 komadov, 8 m 30 komadov;
13×16 cm: 4 m 50 kom., 5 m 100 kom.,
6 m 100 kom., 7 m 100 kom., 8 m 100 kom.,
9 m 30 kom., 10 m 30 komadov.

Blago je lepo tesano, ca. 140 m³. — Cena
franko vagon nakladalna postaja

Bukovo oglje, vilano, mesečno bi se lahko
dobavljalo po dva vagona. — Cena franko
vagon nakladalna postaja.

Bukovi testoni, od 10 do 30 cm širine, I.,
II., III., monte, blago originalno. — Cena
franko vagon meja ali pa nakladalna postaja.

Kotiček za knjige.

Bücher- und Bilanzrevision. Von Pro-
fessor Julius Biegler, Industrieverlag
Spaeth und Linde, Berlin—Wien. — O
tej knjigi piše dunajski vladni svetnik
Rudolf Barta sledeče: Avtor razdeli
svoje delo v tri odstavke; prvi obrav-
nava temeljne pojme, drugi zakonite
predpise, tretji revizijsko tehniko. Raz-
likuje organizacijo, kontrolo in revizijo
in razpravlja vse to po deloma popolno-
ma novih vidikih. Osebi revizorja po-
sveča avtor po pravici posebno pozor-
nost, ker zavisí od osebe revizorja v
večini slučajev revizijski uspeh. Zelo po-
drobno in zanimivo je obravnavano
jedro knjige »revizijska tehnika«. To
poglavje nam kaže avtorja kot izkuše-
nega strokovnjaka in je tako temeljito
in v vsakem oziru dovršeno, da nudi
tudi strokovnjakom dragocene podatke
in pobude. Knjiga je pisana za prakso
in predstavlja izborna informacijsko
delo. Njena prednost pred knjigami
enake smeri je predvsem brezhibna
stvarnost, metodika in preganost, s ka-
tero je pisana. Zato jo vsakomur prav
toplo priporočamo, kdor se zanima za
tovrstna vprašanja.

Čitajte in razširjajte »TRGOVSKI LIST«

NAFTA V MAJEVICI.

Pisali smo že, da so v planini Maje-
vici v Bosni odkrili najdišče nafte. Po
poročilih bosanskih listov je imelo do-
sedanje vrtanje dober uspeh. V globini
34 m so ugotovili prve sledove nafte in
so mogli kmalu dobiti 2000 litrov v svrhu
analize. Kvaliteto označajo kot »odlično«,
je taka kot kvaliteta rumunske nafte.
V globini 66 m dobijo na dan 800 litrov
nafte. V dveh letih pravijo, bodo na-
pravili 15 črpališč, ki bodo dala 70 do
75 vagonov na dan. V 10 do 15 letih
upajo že na 500 črpališč; ta so tam, kjer
je preiskovalna igla ali sonda odkrila
nahajanje nafte. Nova najdišča so veli-
kega pomena; ne samo zato, da je to
prvo nahajališče nafte večjega obsega
v Jugoslaviji, temveč tudi zato, ker bodo
sedaj tudi v drugih krajih sličnega tere-
na pričeli bolj intenzivno iskati. Smo
poročali že večkrat o podobnem zelo
uspešnem iskanju v Bolgariji. Če bi bilo
Jugoslaviji mogoče gledati petroleja osa-
mosvojiti se, bi imelo to spriče sedanje-
ga pomena tega produkta za avtomobil-
ni in zračni promet nedogledne posledice.

Razstave in sejmi

Mizarske mojstre opozarjamo, da bodo na letošnjem jubilejnem velesejmu v Ljubljani razstavljeni tudi razni mizarski stroji mnogih večjih tovarn.

Kaj ve ljudstvo o sestavi in delovanju človekovega telesa? Nevednost je najdražja stvar na svetu. Resničnost tega izreka se pokaže zlasti ob pojavu raznih obolenj, katera bi bilo v veliki meri možno preprečiti, ko bi imelo ljudstvo več zdravstvene izobrazbe. Koliko jih je, ki ne vedo iz katerih delov sestoji telo — kaj se nahaja v prsni in trebušni votlini — kakšen namen imajo pljuča in srce — koliko zraka potrebuje človek — kaj so jetra in trebušna mrena — čemu služijo mišice, hrbtenjača — koliko reber ima človek — kaj je sklep — kaj je žila odvodnica — kje povsod čutiš trip žile, kaj je krvotok — kakšno nalogo imajo živci — kako potuje hrana skozi prebavila itd. Na vse navedeno bo dala pojasnila s svojim bogatim nazornim materialom zdravstvena razstava Higijenskega zavoda v Ljubljani »Človek-mati-dete«.

Razstava je predvsem propagandnega značaja. Sila smo namreč v Sloveniji zastolali v reji malih živali napram inozemstvu. Na deželi pač vidimo na kmetijskih dvoriščih kure, race in drugo perutnino, ki grebe in brska po gnoju, redko pa plemenito pasmo. Naše kure nesejo povprečno 100 jajc na leto, ne ve jih pa večaje letno. Poleg kur jajčarice pa imamo pasme, ki se goje zlasti radi posebno okusnega mesa.

Podobno je z našimi kunci ali domačimi zajci. Podijo se po hlevih in v kratkem času degenerirajo. V inozemstvu, zlasti v zapadnih evropskih državah pa je kunčereja smotrna in je velik vir dohodkov zlasti malemu človeku. Imamo kunce, ki tehtajo po 8 kg in kunce, katerih koža je vredna čez 100 Din. V Parizu ni boljše restavracije, ki ne bi imela na jedilnem listu na različne načine prirejenega kunca.

Pozivamo vse prijatelje in gojitelje perutninarstva in kunčereje, da se takoj prijavijo kot razstavalci na razstavi. Uprava velesejma je preskrbela veliko število velikih, svetlih in zračnih razstavnih kletk, kamor se bo namestilo male živali. Pojasnila daje Kmetijska družba in velesejemski urad.

Automobili bodo razstavljeni na letošnjem velesejmu v Ljubljani od 29. maja do 9. junija v posebno velikem številu. Zasedejo približno 1200 m² kritega prostora, na prostem pa bodo razstavljeni autobusi, šasijske in tovorni avtomobili. Automobilske in motociklistične razstave se udeležijo vse večje tvornice Anglije, Avstrije, Belgije, Čehoslovaške, Francije, Italije, Nemčije Švice in Združenih držav ameriških. Zanimivo je, da priporoča mednarodni urad avtomobilskih industrijalcev v Parizu svojim članom udeležbo na jubilejnem velesejmu v Ljubljani. Najnovejše tipe raznih kakovosti in cen omogočajo interesu dober nakup voza, vsem drugim pa vpogled v najnovejše pridobitve na polju avtomobilske industrije.

Šolska mladina ima za obisk letošnjega jubilejnega velesejma znižano vstopnino po Din 3.— za učenke oziroma učence, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljsstva, na kar opozarjamo šolska vodstva. Dan obiska poljuben.

Razno

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 4 viničarske in majarske družine, 12 hlapcev, 5 pastirjev, 2 vrtnarja, 2 opek. mojstra, 1 cementar, 1 lončar, 1 kovač, 2 slaščičarja, 1 mesar, 2 kuharja, 2 zidarja, 1 strojnik, 1 trg. potnik, več učencev (vrtnarske, kleparske, kovaške, sodarske, čevljarske, krojaške, pekarske in slikarske obrti), kakor tudi 7 kuharic, 29 služkinj, 2 sobarici, 1 vzgojiteljica, 4 kuharice k orožnikom in financem, 2 perf. kuharici, 1 kuharica v uradniško menzo, 1 šteparica gornjih delov čevljev, 1 gospodinja, 3 tovarn. delavke, 1 plačilna natakarica, 1 perica, 5 kuharic in služkinj za na Hrvaško, 1 kavarniška kuharica in 1 hotelska sobarica.

Borza dela v Mariboru. Od 11. do 17. t. m. je delo iskalo 100 moških in 84 ženskih, tedaj 148 oseb. 114 službenih mest je bilo prostih; delo je dobilo 78 oseb in sicer 50 moških in 28 ženskih, 5 oseb je odpotovalo, 58 pa jih je odpadlo, 697 pa jih je koncem tedna še ostalo v evidenci. Od 1. januarja do 17. maja pa je dela iskalo 2248 moških in 1115 ženskih, 2205 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 833 moških in 706 ženskih, 249 jih je odpotovalo, 878 pa odpadlo.

Kvalitetna znamka

Zahtevajte povsod!

POSPEŠEVANJE POLJEDELSTVA V JUGOSLAVIJI.

Novosadska produktna borza, ki je imela 18. t. m. svoj občni zbor, poroča v svojem letnem izveščju na prav dober in poučen način o modernizaciji poljedelstva v Jugoslaviji. Zasebna iniciativa je z investicijami vzela v roko intenziviranje in racionalnejše gospodarstvo. Zlasti je omembe vredno opremljenje ekonomij s traktorji in motorji, z novimi mlatilnimi stroji, z aparati za izbero semen in z drugimi stroji. Zaključek je: 1. Prišli smo do produkcije, ki bo v vsem odgovarjala pogojem mednarodne trgovine; 2. pridelek se bo izboljšal v relativno kratki dobi in mnogo hitreje kot doslej. Tako bo mogel poljedelec spraviti svoj pridelek veliko hitreje v denar kot mu je bilo to doslej mogoče. — Torej prav pomembne ugotovitve.

DELOVNO PRAVO MORNARJEV.

Konferenca o delovnem pravu mornarjev pri morski prometni direkciji v Splitu je končana. V vprašanju zaščite mornarjev (delovne zaščite) so se zedinili na to, da bodo na podlagi sedmih mednarodnih dogovorov in obstoječih predpisov izdelali enoten zakonski načrt glede delovnega prava mornarskih delavcev. Načrt bo izdelan v najkrajšem času in bo urejeval zlasti razmerje med mornarji in lastniki ladij. Vzporedno s tem zakonom bodo izdelali določbe o mornariški službi in o delovni pogodbi. Glede kvalifikacijske ureditve za nižje osebe ter glede zavarovanja mornarjev za invaliditeto, starost in smrt se je tudi dosegel sporazum in prav tako glede specialne delovne inšpekcije za mornarje.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 5. junija t. l. ponudbe glede dobave 1000 komadov čistilcev za gorilce, raznega električnega materiala, 50 komadov steklenih cevi in 40.000 kg portland-cementa. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 13. junija t. l. ponudbe glede dobave 1350 m jeklenih vrvi, auto-gum, 150 komadov impregniranih drog, 12 komadov »Varta«-elementov in 100 komadov kompletnih izolatorjev. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 5. junija t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dobave živil (meso, mleko, kruh, riž, zdrob, testenine, olje, sladkor, čaj, suhe slive, fižol, mak, kis itd.). (Pogoji so na vpogled v pisarni Dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani).

Dobave. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala; do 5. junija t. l. pa glede dobave električnih vitlov. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 4. junija t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg mazila za jeklene vrvi; do 10. junija t. l. pa glede dobave 3000 kg čiste svinjske masti. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 6. junija t. l. ponudbe glede dobave mizarskega orodja ter glede dobave strojnega, cilindrskega in dinamo olja. — Dne 10. junija t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 11.800 metrov jadenine. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 5. junija t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za gradbe v Beogradu licitacija glede dobave izolatorjev; dne 6. junija t. l. pa glede dobave tehtnice. (Oglašta sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI, pogoji pa pri omenjenih oddelkih).

Oddaja trgovskih lokalov. Dne 10. junija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani licitacija glede odaje trgovskih lokalov v palači »Ljubljanski dvor« v triletni zakup. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni direkciji.)

Veletrgovina

A. Sarabon
Ljubljana

priporoča

špecerijsko blago

raznoverstno žganje,
moko in deželne pridelke - Raznoverstno
rudninsko vodo

Lasna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z elektr. obratom
Ceniki na razpolago!

Zaboje

zelo lahke, raznih velikosti ali samo deščice 3 do 10 mm močne, pripravljene za izdelavo poštnih zabojčkov, dobavlja po naročilu in danih merah od 50 komadov naprej trdka

IVAN ZAKOTNIK, Ljubljana, Kobaridska 45

Kupuje tudi topolove hlode, zdrave, brez grč, 50 od cm naprej.

»Tiskarna Merkur«

se priporoča za naročila

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje in inseriranje

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D. LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

IL NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

BALDA-KONTE

ŠTRACHE

JOURNALE

ŠOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

Najboljši šivalni stroji za obrt in industrijo so samo
'GRITZNER' in 'ADLER'
pisalni stroji 'URANIA' in
pletilni stroji 'DUBIED'

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri
JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodl. Telef. št. 2913.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVLJENA 1900

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVLJENA 1900

Delniška glavnica:
Din 50.000.000.—

PODRUŽNICE:
Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novisad, Novomesto, Ptuj,
Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Zagreb

Brzjavni naslov:
BANKA
Brzjavni naslov podružn.:
Ljubljanska banka
Telefonske številke:
2861, 2413, 2502, 2503

Skupne rezerve cca.
Din 10.000.000.—

Se priporoča za vse bančne posle